



Voința Popului

ORGAN AL „FASCIEI NAȚIONALE ROMÂNE”

ABONAMENTUL

Pe un an 460 Lei

„in 30 Lei

40 Lei

Cultural

Arad

LA ȘI

ADMINISTRAȚIA

ARAD

Str. Vicentiu Babes

No 6.

Dlul dr. Nichi Lazăr, dir. Palatului Cultural Arad

Anul III. — N-rul 17.

APARE SĂPTĂMĂNAL SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

Arad, Duminecă 26 Aprilie 1925

Cultura politică.

Un complex de evenimente, care s'au precipitat, cu deosebire în secolul de față, au schimbat aproape fundamental viața tuturor statelor, cari populează pământul.

Evoluția culturii în țările din Europa a fost înlesnită de bogățiile pământului și ușurința traiului a mijlocit națiunilor o apropiere de regimul democrat adevărat și împlinirile zilnice ne îndreptătesc să spunem că în viitorul apropiat democrația va supraviețui tuturor celorlalte sisteme de guvernământ. Isbânda democrației în general se datorește unei continue lupte inegale ce s'a dat între diferitele sisteme de guvernământ cum a fost de pildă cea dintre despotism și constituționalism; până când constituția însumă voința majorității după care trebuie să se conducă destinele națiunii, despotismul exclude cooperarea socială dela viața publică și încurajează o luptă de potențai, animată de sentimente proprii și care în totalitatea cazurilor cunoscute s'a dovedit a fi păgubitoare și deastroasă intereselor populațiilor.

O asemănare potrivită din zilele noastre ne oferă Anglia și Rusia. În primul stat populația este condusă în mod efectiv și egal la conducerea treburilor publice, în al doilea un număr restrâns de oameni cu ambiții bolnave au cocoțat la conducerea sta-

tului și fiindcă locul ce-l ocupă nu se datorește voinței poporului ci unor împrejurări provocate de o guvernare absolutistă anterioară care a fost guvernarea țaristă, vedem că bolșevicii pentru a-și menține situația câștigată prin teroare, jafuri și omoruri, nu se dau îndărăt dela nici o nelegiuire.

Analizând în cazul de față rezultatele sistemelor de guvernământ din Anglia și Rusia, ajungem la concluzii cari ne dau de gândit și ne fac să ne întrebăm cum s'a putut întâmpla așa ceva în secolul al XX-lea după Cristos, cu toate că răspunsul este foarte simplu.

Anglia este o țară unde școala nu este un monopol în mâinile nimănui — oameni necunosători de carte aproape nu sunt — ci din contră ea este accesibilă tuturor pe măsură egală și dela ea fiecare individ în frageda tinerețe ca și la majorat se înfruptă cu cunoștințe cari în mod firesc îl pregătesc pentru viață și odată aci ajuns el ia parte la treburile publice ca guvernant prin aceea că ia parte la facerea legilor, trimițând în parlament pe omul, pe care-l crede că-i poate exprima voința lui și pe de altă parte el se lasă guvernat supunându-se legilor.

În Rusia școala a fost totdeauna un lux accesibil oamenilor cu mijloace materiale suficiente unui trai comod și prostia

poporului caracterizată prin cuvântul „mojic” pe care-l întrebuițăm adesea și pe care noi l'am împrumutat dela Ruși, nu i-a dat posibilitatea ca să ia parte la conducerea destinelor lui. Lăsat la coarnele plugului sau cu săcurea și ciocanul în traistă în trecutul și prezentul lui poporul rus n'a fost animat de nici o dorință și unica preocupare i-a fost mulțumirea stomacului sau cum am zice în termeni populari nu s'a gândit la altceva decât la stomac. El necunoscând drepturile — cunoștea în schimb datorile — s-a mulțumit cu situația fiecărui moment și a îndurat cu o bunăvoință caracteristică asuprirea potențailor zilei.

Într'altă ordine de idei poporul rus a fost lipsit de cea mai primitivă hrană intelectuală și clasele sociale educate au fost îngăduite să administreze mojicilor tratamentul pe care l-au vrut; tot astfel se explică și faptul că în Rusia proprietarii erau judecătorii servitorilor.

Trecând la partea ce ne privește pe noi, constatăm un singur viciu, care ne împiedecă de a vorbi despre o democrație adevărată și anume insuficiența culturii politice cu care este pregătit poporul pentru a lua parte la viața de stat. Cu toate că neamul nostru are o origine foarte veche și un trecut glorios, vitregia timpurilor l'au împedecat a se organiza politicește până la anul 1822 când în Principatele Române aflate sub administrație

turcească, s'a întocmit de către niște revoluționari primul proiect de constituție care a adus mai târziu Unirea Principatelor și mai apoi în zilele noastre România întregită.

Intr'un timp de o sută de ani și în vremuri foarte grele, neamul nostru a făcut progrese cu cari s'ar mândri orice națiune; în acest interval s'a zidit piatra pe care va trebui neamul nostru să-și clădească viitorul de mâine și cum trăinicia oricărei zidiri depinde dela priceperea maestrului tot așa și trăinicia Statului român depinde în bună parte dela cumințenia poporului. Nu mă îndoesc că neamului nostru îi este rezervat un viitor bun, însă pentruca el să strălucească e nevoie ca dela cel mai mic și până la cel mai mare să contribuim pe măsura posibilităților la pregătirea lui și cu toate că Românul a dat dovadă că știe sacrifica pe altarul patriei e nevoie ca cei chemați să aducă sacrificii, să știe când și cum să le aducă. În războiul mondial s'a adevărit că sacrificiul de sânge putea fi înlocuit de unele cunoștințe tehnice legate de o bogată cultură intelectuală; noi am făcut uz de întâia fiindcă de ultima nu am dispus din abundență; acum e timpul să ne-o însușim; acum e timpul să umplem și acest gol pentru a perfecționa îndelungul viitor al țării. Aceasta cu atât mai mult cu cât vrem ca în interior să ducem o viață fericită iar în afară să fim pregătiți pentru orice eventualități.

„ANA”

(Glasul României Mari).

de Mihail Morgovan.

(Sfârșit.)

Cine știe cât timp s'o fi scurs pe viața lui, cât timp o fi trecut; când torcându-se odată bolnava, ce să vadă? Lângă patul ei, sta o mogâldeată; haine negre, cu potcap pe cap, pe o barbă mare, mare albă; mușchii lungi albe, și 'ntre degetele uscate o scrisoare albă... Obrazul îi era brăzdat de bătrânețe, iar fruntea ar'că de durere. Ana, se uită la el ca beată; întrevede o curățenie fără de bășit prin ochii aceștia albaștrii-spăciți, ochi din care nu știe de ce, aici înainte ei se desprinseseră două lacrimi! Ca trezită din somn, se întinse, îi săruti mâna și începu să o sărute, apoi săruti-o se uită țintă la el în ochi. Bătrânul preot își aplecă privirile în jos și la vederea scrisorii albe; mâna era uscată, mâna sărutată cu atâta încredință de credincioși, începu să tremure, începu și el să se clatine ca pe un cârău, fața-i cuvioasă albi; era când se clătină, când vânt, se turbura din adâncul sufletului... Nu, nu! El nu putea să scrie, să desfacă scrisoarea și să îi vorbească, să îi comunice ei? Ei, bolnavei, ce să scrie, ce să scrie... Nu, nu!... În timpul acela, Ana închise ochii, și cari erau două dungă mari violete.

De sigur o începură junghiurile iar.

Cuviosul părinte întinse mâinile, o binecuvântă și cu ochii scăldați în lacrimi începu să se roage pentru ea și pentru sufletul ei năcăjit... Băgă scrisoarea în buzunar, luă cu el pe micul Ghiță și apucă drumul gării.

Bolnava era adâncită într'un somn dulce și horăcăia ușor. Era legănată în lumea visurilor...

Apare înaintea ei, o fecioară, o zână albă ca spuma laptelui, ca zăpada eternă, frumoasă cum nu mai văzuse încă; era cu adevărat ruptă din soare. Pe frumusu-i trup o haină fină transparentă, cruciș pe niept avea o panglică ca de foc, pe aceasta săltau literile orbitoare: „România”. Și ce să vezi; într'o mână, această fecioară cu părul încăruntit — păr de argint — ținea o spadă cu tăiș îngrozitor. În cealaltă mână un drapel cu Divina coroană românească și cu inscripția: „Înainte; pentru frații noștri subjugați!” În ochii stinși a acestei fecioare, săltau două lacrimi limpezi ca cristalul. Pieptul îi era deschis; la stânga era o inimă străpunsă de o săgeată iar de pe vârful acesteia cădeau picurii roșii de sânge... În urma acestei fecioare, se vedeau o mulțime mare, mare, fără de sfârșit de soldați cu armele țintuite înainte, gata fiind în ori ce clipă de atac! De-odată ea își mișcă buzele, chemă un nume și din mulțimea aceia de soldați ese unul. E făcut frumos și rumen... Ah — răsuflă bolnava

ușurată — el e, el, Gheorghită al ei și întinse brațele să-l cuprindă. În clipa aceea însă; pieri totul din'naintea ei și nu mai văzu decât pe Ghiță cel mic, care o trezise.

Bolnavei îi părea foarte rău că a deșteptat-o și de aceea se uita cam aspru la el. Micul Ghiță înțelese totul se apropie de pat, îi sărută mâna uscată și par'că temându-se de cineva șopti încetșor:

„Mamă, mamă, vine taticu! Mamă, mamă”.

Și începuse să plângă. „Vine, vine taticu!” Bolnava deschise ochii tare, voi să-l ridice în brațe însă nu putu. Pe frunte îi curgeau sudori reci. Nu putea să răsuflie, par'că o piatră de moară s'ar fi lăsat pe pieptu-i putred.

Nu înțelese nimic! Însă totuși; „ce vine, ce a zis, ticu? Aha” — se lumină ea de-odată. „Aha, cine vine. Vine taticu, aha” — răsuflă ușurată — „vine el, da, Gheorghită”... și o în cepură junghiurile din greu.

În vârtejul durerilor începu să bolcorosească.

„Timpul trece. O lună, un an, doi, trei, patru ani de când a plecat. Da Fecioara aceia, cu sabie, cu drapel, cu soldați, cu inima sângerândă, cu părul încăruntit, da ea l-a dus... L-a dus, și cine e ea? Ce era scris acolo? „România” și mai era: „Înainte pentru frații noștri subjugați!” Bine, bine, și eu, să mor să nu-i mai văd?... Și suspina tremurând.

Linștindu-se puțin, lăsă privirile în jos și văzu pe Ghiță, mult iubita ei odraslă, întinse mâna către el; apropiindu-l, îi sărută fruntea albă, se uită la el cât era de frumos, îi sărută înc'odată și-l întrebă nervoasă:

„Cine vine, cine ți-a spus că vine? Cine? Mamă, mamă! — zise blând — Dl părinte a citit în scrisoarea aceea albă, că vine taticul!”

Ambii tăcură, bolnava incremeni... Ghiță o întrebă iar' friocos:

„Mamă, cine e taticu? Cine e acela? Acolo la D-nul părinte acolo, e de mult, de mult și D-nul părinte îi dă să mănânce și acela mă sărută de multe ori, mă sărută și plângel... Mamă, cine e, cine e și nu are n'are... șade într'o corfă”...

În clipa aceea îi stătură cuvintele în gât de spaimă, căci Ana când auzi „că șade într'o corfă, și n'are...” văzu tot negru înaintea ochilor, se scutură cu groază și începu să strige și să mugească ca și un taur...

Ghiță fugi la preot, acesta veni numai decât, aducând potirul, cu trupul și sângele lui Isus Cristos; pentru a o împărtăși cu sfânta taină, înainte de a-și da sufletul...

Pe soldatul fără picioare, pe cel ce șade într'o corfă, pe fostul „Gheorghită piper”, îl aduseră doi săteni dela locuința preotului și-l puseră în casa lui proprie.

În timpul acesta părintele o cuminecă și îi ceti mai multe rugăciuni.

Prețul unui exemplar 3 Lei.

Iarăș „Numerus Clausus“

Mișcarea pentru aplicarea lui „Numerus Clausus“ la Universități, începută de studenții români, a luat o întindere mare în întreaga Europa. Astfel Universitatea din Praga e pe cale să elimine pe studenții ovari, cari s'au înmulțit acolo într-o măsură încât sălile de învățământ nu mai pot să încap pe studenții creștini. — Tot aceste motive au determinat săptămâna trecută pe studenții creștini din Zagreb, ca să evacueze Universitatea de haitele evreești, încuibate în modul cel mai obraznic acolo.

Revoltele juste de prelutindeni au pus pe gânduri pe însuși conducătorii ovariilor, cari încep să recunoască că ei sunt vinovați pentru toate excesele antisemite, căutând acum o soluție pentru a înceta cauzele. Asta pentru moment, dar să vedem, dacă vor face într'adevăr ceva, căci precum îi cunoaștem noi pe ei...!

Un răsunet dela Arad.

Din toată inima mă asociez la părerile celor două articole apărute — cel dintâi în „revista“, iar al doilea în ziarul „Crucea“ dela București în privința alegerii primului „Teolog“ al Bisericii noastre ca Episcop la scaunul vacant al Eparhiei Arad.

Au dreptate, atât Econ. D. Popescu-Moșoia, cât și dl. avocat Popescu Tudor — când, prin articolele D-lor Lor, recomandă membrilor alegători ai Sinodului nostru dicezan pe Păr. Arhimandrit Scriban. Căci cine a cetit și urmărește de 20 ani încoace munca titanică a uriașului și scrisul incomparabil și vast — ca fond și formă — a Arhimandrit Scriban, rămâne uimit de comoara enormă și bogăția sufletească a I. P. Cuv. Sale.

Dar „politicianii“ zilelor noastre întruna șoptesc pe socoteala eruditului Cleric. „Unii“ însă nu iartă câteodată unui mare bărbat nici cea mai mică greșală. Nu iau iertat doar nemuritorului nostru Șaguna. O! Doamne, câți l-au mai bărfit cât a fost în viață. Nu l-au iertat lui Napoleon Bonaparte I și a trebuit să sufere exiliul, precum n-au iertat nici altor somități și genii cu renume. Evreii n-au iertat pe Crist:

Fața ei, a bolnavei se descreși, ochii i-se luminau și privia în juru-i răzând ușurată. În față i-s'a desfăcut un nour alb și a rămas, o fecioară, da o fecioară albă ca spuma laptelui, ca zăpada eternă, frumoasă cum nu mai văzuse încă, cu o haină fină trandafirie. Crucis pe piept, avea o panglică ca de foc, pe care săltau literile orbitoare: „România Mare“. Părul îi era întinerit, într-o mână ținea o spadă cu tăș îngrozitor, cu tășul plin de sânge... În cealaltă un drapel care fălăia și pe el era scris: „Am învins!“

În ochii acestei întinerite fecioare, săltau lacrimile bucuriei; însă de sub haina subțire i-se vedeau încă, urmele unor răni îngrozitoare, cari acum erau vindecate... Dar, vai, în urmă acestei fecioare, Ana văzu o mulțime mare, mare fără de sfârșit de cadavre; soldați cu mâini frânte, fără picioare și scâldați într'un lac imens de sânge!

În aer — de-asupra lor — era scris cu litere mari de foc „800,000 eroi jertfiți!“

Ana începu să învinețească, să tremure, să țipe; însă de-odată se liniști — se făcu stă de piatră, când auzi pe „Gheorghită piper“ strigând-o — fiindcă el nu mai putu să rabde, să stea de față timp și ea nici să nu-l văză măcar...

Se uită la el cu groază, îl văzu pus într-o coră, era fără de picioare, pieptul îi era plin cu decorații...

Închise ochii și începu să îi strângă cât putu mai tare, cu gândul să moară!

„Dumnezeu — Omul“, pe Fiul Fecioarei Maria din neamul împăratului David, pe care mai întâi, adică la intrarea Sa în Ierusalim, L-au primit cu ramuri de finic și cu stâlpari, cântându-i „Osane“ ca unui împărat. Cum va putea oare ierta „politica“ și acum pe cel mai vrednic muncitor în via Domnului, pe unul dintre cel mai mari apărători ai ortodoxiei românești?!

Mulțimea cărților I. P. Cuv. Sale, revistele și ziarele la cari colaborează, conferințele și discursurile Sale savurate de toți cei „binecredincioși“, nu prezintă — cum se vede — nici o valoare în fața unor „așanumite“ interese politice.

Un Stere și un Dr. Lupu pot fi deputați cu renume în parlamentul român, ca chiar miniștri pot fi, dar Arhim. Scriban nu are unde săși plece capul, I. P. C. nu merită Episcopie.

Mai zilele trecute toate ziarele noastre numeau pe Dl. Iorga „Ambasadorul Culturii românești“. Cred cu acelaș drept trebuie numit și Arhim. Scriban ambasadorul Bisericii noastre. — Înainte cu trei ani cu toții ne-am mândrit când l-am văzut ca atare la conferința interortodoxă ținută în Constantinopol, iar anul trecut la conferința bisericilor creștine din Sinaia.

Și vom avea totdeauna mare lipsă de marile servicii ale Arhim. Scriban la viitoarele congrese, pentru alianța tuturor bisericilor, în Orient și Occident, precum și la viitoarele sinoade ecumenice și provinciale — în perspectivă. I. P. C. Sa va fi delegatul Patriarhului și al Patriarhiei noastre în străinătate.

Cu dânsul nimenea dintre noi nu se poate compara! Întreg șirul candidaților la Episcopia Aradului ar trebui deci să înțeleagă aceasta așa, cum cu devotament și bunăcredință o înțeleg și eu.

Dealțul Arhim. Scriban „mare se va chema“ totdeauna în biserică noastră chiar și fără Episcopie... Iată răsunetul unui modest membru al Eparhiei la rugarea domnului Popescu Tudor din „Crucea“, Nr. 1 c....

Pr. Dr. I. Feleș

— Rugăm cu insistență pe On. abonați să binevoiască a-și achita de urgență abonamentele, trimetând câte o sumă și la fondul de rezistență, fiindcă n'avem nici un sprijin de nicăiri și luptăm cu neajunsuri foarte mari.

În sfârșit însă, deschise ochii iar, să-l mai văză odată, și-atunci fecioara cu spadă, drapel, cu răni vindecate, și cu literile: „România Mare“ pe piept; cu o coroană pe fruntea întinerită, cu o coroană pe care era scris 800.000, i-a zis cu o voce dulce arătând pe „Gheorghită piper“:

„Vezi, el și tu v'afi făcut datoria, ați suferit destul pentru mine, uite, el și-a vărsat și sângele pentru minel și luând pe micul Ghiță pe braț adăugă arătând spre el:

„Tu mori Anico! Voi v'afi făcut datoria, tu și „piper“, v'afi jertfit pentru mine. Acesta, acesta e viitorul și o să-l creșci! E datoria mea, e rândul meu acum!“

În timpul acesta, ochii Anei începură să se lase tot mai grei; tot mai negru se făcea înaintea ei, însă cuvintele acelea divine, îi mai răsunau în urechi pentru ultima oară...

„Voi v'afi făcut datoria! Acum e rândul meu! Acesta-i viitorul și o să-l creșci!“

Și ultimul cuvânt al morții îi încremeni pe buze: „Amin!“

Gheorghită începu să plângă cu hohot înăbușit. El, fără picioare, cine, cine-l ține pe Ghiță al lui, care iată a rămas fără tată, fără de mamă...

Văzând aceasta și preotul începu să plângă. În aer par'că se mai auziau cuvintele:

„E rândul meu acum! E viitorul și o să-l creșci!“

Și ultimul cuvânt mai slab al Anei: „Amin!“

Cooperativele agricole.

Dl. Consilier Agricol, Anghel Julea a publicat în „Universul“, un studiu amănunțit asupra rolului cooperativele agricole, atât de necesare la noi în țară. Noi extragem unele pasagii din acest articol, spre a arăta țăranilor drumul de urmat, pentru a putea intensifica și mări producția, chiar pe laturile mai mici.

Iată ce zice Dl. consilier Julea:

Toți cei ce se interesează de agricultura acestel țări, trebuie să aprecieze importanța cooperativele agricole. Ele vor fi pentru micul cultivator mai mult decât ceea ce erau syndicatele agricole pentru marele cultivator. Ele trebuie să depindă numai de ministerul agriculturii, unac să găsească elemente cu cunoștințele tehnice, grație cărora cooperativele agricole își vor atinge scopul.

Actualmente țăranul nostru, neglijaț și tolerat, nu mai poate da țării producția pe care o dădea marea proprietate, di următoarele cauze:

- 1) Nu are capital destul pentru inventar;
- 2) Nu poate folosi mașinile agricole și în special autotractorul, sămănătoarea, secerătoarea, vânturătoarea, triorul, etc., pentru motivul că nu le poate amortiza;
- 3) Nu-și poate alege sămânța, nici să-și cumpere semințe alese;
- 4) Nu dă la vânzare partizi mari, de marfă uniformă;
- 5) Nu cultivă mai multe plante agricole;
- 6) Nu i se dau îndrumări: cele verbale îl lasă nepăsător; nu vede exemple de cultură rațională;
- 7) I lipsește un regulament al exploatărilor agricole, cu îndrumările și mai ales cu sancțiunile, atât de necesare azi.

Cooperativele agricole vor fi acelea cari, procurând mașinile necesare, le vor pune la dispoziția cultivatorului, spre a fi folosite de acesta în mod obligatoriu.

Terenul de cultură a fiecărei comune, muncit de fiecare mic proprietar în parte, dar administrat de cooperativă, poate fi împărțit în parcele, se poate introduce asolamentul cu lamuri uniforme, se pot face arături cu autotractoarele, se poate întrebuința mașina de sămănat etc., socotindu-se pentru fiecare membru cheltuelile cu cari urmează să fie debitat la partidă.

Prin aceste cooperative și tot în mod obligatoriu, i se va pune la dispoziție sateanului sămânță aleasă și acesta trebuie să facă culturile indicate de cooperativă, locul de frunte ocupând-ul grăul; iar suprafața porumbului va fi micșorată, spre a se face loc plantelor industriale.

Desfacerea produselor se va face în partizi mari, cu marfă uniformă. Tot cooperativa agricolă, împreună cu lotașii model și cu preotul și învățătorul, vor trebui să dea sfatul și exemplul. În legătură cu aceste măsuri, este problema învățământului agricol. În școlile de agricultură și în școlile primare. Sătemi trebuie, pe băncile școlii, să învețe noțiunile de agricultură și să cunoască importanța unei bune culturi.

Cooperativele agricole vor mai putea avea în administrarea lor izlazurile comunale, cari azi, lăsate pe seama administrațiilor comunale, sunt terenuri pierdute pentru economia agricolă a țării.

În concluzie, am convingerea că prin cooperativele agricole, alături de creditul agricol, prin organizarea și încurajarea învățământului agricol și cu regulamentul exploatărilor agricole, vom putea ridica agricultura țării și vom evita situații ca aceea de azi, când după o luni dela recoltă, trebuie să constatăm că nu avem pâinea necesară până la viitoarea recoltă, și aceasta fără a face export de grâu.

Anghel Julea
Consilier adricol

Instituțiile Statului batjocorite

Orfelinatul „Regina Maria“ la rând, cel dintâi orfelinat, cel mai îngrijit, cel mai bine condus, acela care servit și, suntem siguri, va servi model tuturor celorlalte orfelinate din țara întreagă, el este azi pângărit, murdărit, aruncat cu tină de presă jidovească și de cea jidovită.

Dacă cetești cu băgare de seamă articolele chilometrice — necenzurate pentru așa ceva nu există cenzură — scrise cu atâta răutate și cu cea mai josnică intențiune de a lovi, ca totdeauna, în tot ce avem noi, are statul nostru, mai bun, mai frumos și mai folositor, vezi câtă minciună se grămădește în ele și par'că ar vrea ca să se creadă că crimele neexistente, publicate s'au comis avându-se în vedere deosebirea, ce s'a făcut se face în acest orfelinat între orfani români și neromâni.

Atâta josnicie, atâta murdărie minciuni ordinare câte s'au pus în cărca celui mai mîndru institut din felul lor, n'ar fi în stare să o spele nici balele tuturor jidavilor din lume.

Încă nu se știe rezultatul anchetei fiind și acum în curgere; noi știm însă că Dna directoară conducătoare orfelinatului e absolut nevinovată că afară de o singură fată destrăbălată nu de 13 ci de 15 ani, ca în repetite rânduri a luat câmpii sind din institut cu zilele, căci nici nu era primită ca orfană în orfelinat, ci numai ca fata unui angajat din personalul institutului; nici un orfan nu i-s'a întâmplat nimic, de totul ce s'a publicat, a isvorit din capurile seci și sufletele negre ai dușmanilor noștri.

În nr. viitor vom da amănunte despre întreaga chestia, acum trebuie să apintim numai atât, că toată înscelnarea a purces — pare-mi-se — delatatorul fostul administrator al orfelinatului străin și dela coadele noastre de timp, cari i-au dat crezământ și în să-și pună ei înșiși cenușă pe cap ca d. e. Dl. secretar-teolog (procesul verbal în legătură cu o minoră) etc. au crezut că vor nimici instituția care îi face față Statului nostru.

Conducătorii societății, care susțin orfelinatul ș'au uitat — se vede — fostul administrator a avut lipsă peste 30,000 lei în sumele administrate și nu i-s'a clătinat încă nici un de păr pe cap. Mai departe să uitate că datoria dlor era să nu permită ca să stea în acelaș orfelinat băteți fete mari împreună nici 24 ore și numai după ani de zile să fie totuși transferate în alt institut fetele mari, afară de una, care a rămas în institut și despre purtarea căreia amintim tirăm mai sus.

Să nu uitate, în fine, nimenea că fetele se duc și s'au dus în feriele școlare de peste an în satele lor natale ori în alte părți; și oare cine n-avea putea asigura că nu au putut seduse bietele de ele în timpul acele de oameni-bestii, de cari, durere, află azi pretutindenea.

Vom reveni!

Dr. MIRON HERETIU
fost asistent la clinica dermatoveneric din Cluj.

Specialist în boale de piele, genito-urinare și venerico-sifilitice. Examinări microscopice, ultramicroscopice, analiza sângelui și a lichidului cefalo-rachidian, electro-terapia Operațiuni de specialitate. Uretroscopie

CONSULT: 2-4 d. a.

ARAD, B-DUL REGINA MARIA 9
(Palatul Neuman.)

Educație în comun (internat).

Înainte de a vorbi de educație să vedem ce este ea? „Suma lucrărilor continue precugetate și bine chipzuite din partea educatorului pentru elev, spre a-l îndruma și a-i ajuta dezvoltarea firească până la cel mai nalt grad de perfecțiune posibilă în vederea binelui său și a societății omenești se numește educație.”*

Ea urmărește și are ca ideal, formarea de caractere morale.

Ștind ce este educația și ce scop — ideal divin — urmărește, mă întreb: oare să fie bună educația în internate, dacă e bună, ce urmări bune și rele are? Că educația în sine e absolut indispensabilă, că se poate face în anumite limite și că are urmări, o știm cu toții. Cine și-ar putea închipui însă un internat, în care să nu se adape elevii din acest har, pe care li-l împărtășesc educatorii; să nu se facă educație, să se lase totul pe bunul plac și poftă a elevilor neformați încă, cari au lipsă de a fi conduși, de a li-se cizela contracterul, de a li-lustrui, a-i da o formă cât mai potrivită, mai adoptabilă acestel atât de grele și sgomotoase vieți...

Știm că majoritatea elevilor internatiști vin dela sate, dela căminul părintesc, dintr-o atmosferă smerită cu totul, blândă și creștinească și cad ca într-o orăpastie, ajungând în atmosferă ademenitoare și plină cu tot felul de fapte și lucruri infame și nerușinate ale orașelor.

Dat fiind că răul mai ușor prinde de om ca binele, ne putem închipui, ce ar deveni asemenea copii încă foarte ușor influențabili; ce ar mai putea face școala din ei, după ce s'au stricat cu totul și ce ar urmă aplicându-li-se unor asemenea stricați, rigorile unui internat bine condus?

Iată dar; de ce ne feresc internatele, la ce folosesc și de ce ne trebuiesc în primul rând. Acesta este însă numai începutul și nu e destul numai să începem un lucru, ci trebuie să-l continuăm și continuându-l să-l terminăm bine.

Deci, după ce au ajuns asemenea elemente, blânde și supuse în internatul care cere ordine și supunere, de lesne de înțeles că educatorii — conducătorii — acestuia, nu vor întâmpina greutăți în formarea și cizelarea spre bine a lor.

Ba îndată ce sunt mai mulți la un loc, trăind în contact direct continuu; chiar fiind unul care nu s'ar supune lesne, văzând pe ceilalți făcându-și datoria zilnic și cum se cade, se dedă și el, se acomodează și el mediului și își face această datorie vrând-nevrând și de-odată cu aceasta i se schimbă și caracterul influențat de muncă, i se modulează ca și un aluat încă moale fiind.

Trăind împreună atât la bucurie cât și la durere, învăț să se compătimească la năcazuri și nefericiri, învăț să iubească pe unul sau altul, în care descoperi unele însușiri și manieri superioare, pe cari tinde și se străduiește să și-le câștige să le aibă și el însuși.

Omul fiind o ființă asociabilă și dinzând să trăiască încontinuu în societate, prin împreuna viețuire din internat îi satisfacem, îi împlinim acest instinct, îi sămănăm în suflet sămânța solidarității, care este atât de absolut necesară în cazuri de pericole naționale, războiu etc., când toți într'un suflet, într'un cuget uniți; vor alerga să și apere pământul scump al patriei, rămas nouă moștenire cu moaștele divine ale strămoșilor noștri iubiți!

Din contră, cu totul altfel va fi unul educat particular, va fi egoist tipic din seamă afară, va ură pe altul, nu se va ști bucura de bucuriile altora, nu va compătimi pe cei căzuți în nefericire, un asemenea om nu-și va ști împărtăși durerile și bucuriile vieții, va fi la toate nesimțitor, rece, el nu-și va găsi nici-când o alinare a sufletului năcăjit, nu-și va putea stinge clocotul sufletului său, printr'un cuvânt alintător al unui prieten sau cunoscut.

* Definiția educației după V. Gr. Borgovan.

Iată deci că nu ne mirăm dacă un asemenea om își urește viața de tinar, dacă înbătrânește înainte de a fi trăit și se satură de lucru înainte de ce ar fi lucrat măcar ceva!

Aceștia sunt cei nefericiți și iată de ce ne poate scăpa un internat condus cu cea mai mare grijă, iată ce se poate evita prin o bună educație a internatului. De aceea, cei chemați să înfăptuiască acest lucru, ar trebui anume creați pentru așa ceva, să fie plătiți bine de stat; pentru a le asigura un traiu tichnit și a nu-i sili să recurgă la câștiguri pe căi lăaturalnice și necinstite și astfel să-și neglijeze datoria ce o au ca educatori, favorizând pe unii în dauna altora.

Stând așa lucrul, se înțelege că un asemenea conducător — silit fiind de împrejurări — va agita spiritele elevilor mai mari, cari vor înțelege și vor ști să judece la rândul lor aceste fapte nedemne, ba prin aciasta educatorul își va pierde autoritatea și iubirea elevilor, va fi silit să recurgă la cele mai drastice măsuri, pentru susținerea disciplinei și ne putem închipui ce rezultat ne-ar da în cea ce privește educația, asemenea internate, de cari ași dori să avem cât mai puține posibile și să dispară toate pe cari eventual le-am avea de etapa aceasta. Iată deci ce influință rea poate avea educația internatului în urma formei de a conduce, însă nu este aici totul, ci de aici derivă și alte lucruri mai grave.

Prin ajitarea spiritelor, în forma de mai sus la elevi, și prin neputința unui asemenea educator de a mai stărpi relele însușiri, viețile ce eventual le-avea unul, doi, sau vre-o câțiva elevi răi, aceștia ar infecta ca niște microbi corpul curat al sufletelor celorlalți elevi și astfel cei buni se strică, se dedeau după cei răi, îi admiră și tind din ce în ce să îi întrecă; astfel toți ar deveni niște revoluționari, amatori a nedreptății, a răului și a tot ce e destrău și imbuibare.

După ce am arătat ce urmări bune are educația internatului dacă e bine condus și ce urmări grave și rezultate periculoase dacă e condus rău, nu ne rămâne decât se zicem ca închiere: Internatele sunt absolut indispensabile, nu ne putem lipsi de roadele binecuvântate a acestor internate și cerem totodată o conducere cât mai bună a lor, pentru creșterea de generații conști de datoria ce o au, de-a crește prin educație oamenii de cari ne trebuie, oameni pe cari îi așteptăm atât de mult și de cari avem atât de puțin în zilele noastre.

Văzând ce rezultate bune poate da educ. int. nu ne rămâne decât a le înmulți, pentru a mări și numărul celor buni, însă văzând cari sunt scaderile și mai presus cauzele acestor scaderi, nu ne rămâne decât să le înlăturăm și îndată vor per și efectele și astfel internatele vor putea să fie niște izvoare dădătoare de o viață nouă, cinstită și fericită, pe care o dorește atât de mult omenirea sbucimată și desechilibrată de războiul cel mare care a trecut și ar fi timpul să piară și urmele lui!...

M. Morgovan.

SE ZICE:

Că un domn juriconsult județan a încasat dela un minor din Comlăuș 100.000 Lei în următoarele împrejurări: Tatăl minorului Ardelean Gheorghe a murit în urma unui accident în America. Fiind el asigurat societatea de asigurare din America i-a trimis suma de vr'o câteva sute de mii Lei minorului. Neputând minorul scoate aceasta sumă s'a angajat Dl juriconsult județan că el îi scoate suma însă trebuie să-i plătească pentru acest lucru suma de 100.000 Lei. A încasat aceasta sumă și i-a mai cerut minorului să-i mai plătească o sumă de 40.000 Lei cu toate că el nu i-a făcut mare ispravă.

Tot dela acest minor a mai încasat și un avocat din București suma de 40.000 Lei tot în afacerea aceasta.

Bietul minor a mai rămas abia cu o mică sumă, care încă nu e depusă în favorul minorului la sedria orfanală nici până azi. În felul acesta înțelege Dl juriconsult județan să apere interesele minorilor din județ? Trist destul.

Că preotul Ioan Stana din Comlăuș la alegerile de deputați sinodali din anul trecut împreună cu notarul comunal și biroul electoral si-au dus rachiul în biserică și-au băut în fața altarului unde au și falsificat protocolul de alegere. Și Veneratul Conzistor n'a luat nici o dispoziție; semn că consimte cu afacerea sau ce e ??

DEȘTEPTAȚI-VĂ!

Și l-au dat Lui fiere și ojet, când a strigat „apă”. Și l-au împuns cu suflă în coaste, din care a eșit sânge și apă, și au pus străjeri împrejurul gropii lui să nu învieze! sau după cum spuneau ei, să nu vie cineva să îl fure și să zică că v „înviat Cristos” O câtă mișelie! la acest neam de jidovi. Prezentul ne spune și „Trecutul” fără să mai recurgem la ajutorul cârților. Popor care nu muncește, „Popor parazit” care trăește numai din speculă jaf, și tot ce este mai murdar. Rotschüdiilor le-au dat pilda cea mai obiectă, aceia care este, îmbogățirea cât mai repede prin orice mijloace prin prezarea creștinilor (goimilor). Ei care când trec pe lângă vre'o biserică spun „Bjeste-mat să fi tu acela care ai făcut alta religie” sau faimosul „Tob șebe goim harog (Pe cel mai bun dintre creștini ucide-l”. Criminalii ce sunt cu astfel de percepte, nu mai trebuie răbdați în mijlocul nostru, destul ș'au bătut joc de noi. Putevom oare să îi mai răbdăm? Românii fiți conștienți acum în ceasul al 11-lea, dați-vă seama, deschideți ochii, Pericolul este mare, numai renegații spune „nu-i nimic”. Ei dar blândul Isus ce va zice?! El care i-a bătut cu biciul, gonindu-i când ei făcuse din casa domnului zoroție, unde se dea bani pe camătă. Biciul acesta trebuie să îl luăm și noi, să alungăm pe acești venetici, cari sug vlaga scumpei noastre Români, și care la Moșului bucățica de pâne de la gură.

Frații Români cu dragoste de Tară și Rege, reculegeți-vă! și vă înrolați în mișcările naționaliste pentru binele și propășirea, națiunii Române!

Cu Dumnezeu înainte!

Cuvântul nostru să fie „Sus Patria” Cristos a înviat creștinii Deșteptați-vă!

Ploiești

Al. C.

Dame moderne — căsătorii șuchiate.

Căsătoriile din zilele noastre nu mai sunt ceea ce erau odinioară, încheerea celei mai intime și sincere prietenii între un bărbat și o femeie, pentruca cu puteri unite să poată înfrunta greutățile vieții, muncind cu voie bună, sprijinindu-se împrumutat în zile critice, de bucurie ori durere, bucurându-se ori plângând împreună, trăind preste tot o viață familiară fericită!

Azi cei mai mulți bărbați — onoare excepționali — după ce și-au satisfăcut toate poftele lor pătimate, când își cam pierd voia de viață, ca să-și asigure zilele de trândăvie, ce vor să le mai trăiască, caută parale, prima condiție ca să se decidă la însurătoare.

Și dacă găsec parale, au aflat totul ce căutau, în scurt timp căsătoria este gata și apoi să vedeți viața familiară.

Femeile — iar onoare excepționali — deasemenaa nu sunt cu nimic

mai bune, din contră intențiunea, scopul căsătoriei lor este și mai puțin nobil. Fiecare își face deja planurile înainte, cum să trăiască, unde să trăiască și cu cine să trăiască, numai tocmai cu bărbatul ei nu. Femeile văduve ori divorțate își continuă viața lor ușuratică și după noua căsătorie, iar fetele, cari mai sunt încă fete, abia apucă ca să devie femei, ca să-și poată face mendrele, să-și poată trăi traiul, nu gândindu-se la o viață familiară fericită, ci numai la îndestuirea faptelor lor sensuale, crescute în ele așa de mult în urma educației însăși, ce o primesc în familie, școală și societate, ajutate și de cetitul cârților moderne, de modă și dansurile moderne.

Oare cari dintre fetele noastre se cugetă că măritându-se, datorința ei este să facă tot aceea și numai aceea ce poate naște o viață familiară fericită, care se cugetă la însușirile cele mai sublimale ale femeii, ca să devie mamă iubitoare și soție credincioasă tovarășe sinceră, iubitoare bărbatului ei între orice împrejurări?

Azi te îngrozești când cunoști viața fetițelor tinere și a tinerilor băieți. Câtă patimă, câtă ușurință, câtă uitare de sine și câte urmări dezastruoase în urma dragostei vinovate, sensuale, care nimicește orice idealism, orice înclinare spre bine, orice posibilitate de a fericii și a putea fi fericit ori fericită în viață.

Azi simțul animalic predomină în om, totul se învârtă în căutarea ocaziunii și a mijloacelor, de a satisface acest simț, care este o nenorocire și care duce, nu prea încet, dar sigur, la nimicirea a tot ce este bun, nobil, mare, serios și cuminte, care duce la degenerarea individuală și familiară și la nimicirea neamului nostru.

Datorința tuturor părinților, profesorilor, preoților și superiorilor în general este să propage în tot locul, ori unde, totdeauna și cu orice ocazie morala prin împărtășirea sfaturilor bune părintești, bisericesti și naționale, căci altfel ne vom vedea peirea cu ochii.

Să încete patima desfrâului, luxul, viclenia, falșitatea, specula și minciuna și în locul lor să se introneze cinstea, modestia, buna chibzuire, morala și dragostea cea adevărată și atunci și numai atunci vor fi fericiti părinții și copii în prezent și în viitor.

O fată sărmană s'a căsăterit anul trecut cu un funcționar, băiat bun, solid, modest. Se vede însă că prin căsătorie nu ș'a ajuns scopul ca să poată face lux, să-și poată satisface aroganțele, plăcerile, asistând la toate spectacolele etc. și astfel după câteva luni de căsătorie și-a părăsit bărbatul, mutându-se la părinții ei în Păuliș, ca să trăiască independentă și să-și poată satisface dorințele.

Azi vine dela Păuliș la Arad — ca croitoreasă — în fiecare zi cu tramvalul electric cl. I, deși are rude în Arad, la cari ar putea locui, dar se vede că acolo nu ar avea libertate deplină pentru viața modernă de care se bucură.

De adevăratul soț, nu se divorțează având pretenții la o despăgubire de câteva mii Lei, pentru ce oare?

Este regretabil faptul că așa o femeie ducând o astfel de viață nedisciplinată nu-și da seama că poate strica foarte mult și celor 3 surori încă nemăritate, cărora poate nu le convine o viață prea modernă.

Majoră

— Fine. —

A doua zi l-a întâlnit totuș. L-a luat de mână pe bătrân și din departe i-a alergat înainte. Nu știa cum poate să-i mulțumească, ea ca fată. Bătrânul o luase însă pe dinainte și-i sărută lăcrimând fruntea. Situația fu salvată și Lenuța eră fericită că recunoștința ei n'a fost numai o șablonică strângere de mână.

Din momentul acela Lenuța simțea și mai mult recunoștința ce i-o datorează salvatorului. Se vedea îndatorată să-l oprească și să-i vorbească mult întotdeauna când îl întâlnește. La rândul său, el îi răspundea modest cu cuvintele omului, care și-a făcut datoria numai.

Întâlnirile deveniră pe zi ce trecea tot mai dese. Lenuța căută mereu să-l întâlnească. Îi plăcea mult cum îi vorbea, serios liniștit, neturburat de nimic. Nici chiar de privirile ei, cari nici ea nu știa de ce i le arunca uneori atât de arzătoare, nu-l scoteau din pretinția lui rece, nepricepută.

Ea totuș a devenit așa de încrezătoare față de el. Eră doar salvatorul vieții sale înaintea căruia nu putea să ascundă nimic. I-a povestit deci întreaga viață. I-a vorbit, în mod sincer, copilăresc, și despre viitorul fericit ce-l visează...

Din acest moment n'a mai știut nici ea, dacă-i vorbește numai salvatorului. În inima ei s'au născut sentimente cari până acum nu le-a cunoscut. În trecutul ei nu s'a ivit nici un făt frumos, care să-i turbure mințile. Colegii ei de birou, împărțeau aceeași soartă de trai fără mult răgaz pentru a lăsa curs sentimentelor. Nu l'a putut ridică nici unul dintre ei la pedestalul unui ideal, așezat în visurile ei de viitor. Alții nici nu prea cunoșteau.

Acum s'a schimbat însă totul. Și ea și traiul ei. Și nici salvatorul ei nu putea fi comparat cu aceia pe cari eră obicinuită să-i vadă în fiecare zi. Cel puțin așa i se părea ei.

De acesta nedumerire asupra propriilor ei sentimente eră muncită zile de rând. Dacă am primi cel puțin dela el vre-o îmbărbătare! Dar el nu trecea nici când peste obicinuita curtuzie și convenționalele sărutări de mână! În calitatea ei de funcționară i-au sărutat așa de puține ori mâna, totuși acum i se părea, că acesta este cel mai urât obicei, al societății noastre. Să-i sărute mâna ei, și numai mâna?! Plângea uneori, când se gândea la aceasta. Dacă nu i-ar fi salvatorului i-ar fi interzis demult. Dar lui nu putea să-i interzică nimic. L'ar supăra sigur.

Intr'o bună zi Lenuța și-a dat în sfârșit bine seama, că ceea ce simte ea nu e numai sentimentul de recunoștință față de salvator, ci unul mai profund. Zădarnic încerca să se stăpânească. Trebuia să și-l descopere chiar desconsiderându-și ambiția de femeie. Nu mai putea să trăiască în nesiguranță. În fața unui salvator nu trebuie să se simtă jignită orice s'ar întâmpla.

Soartea a făcut însă, ca să nu fie nevoie de mărturisirea ei. În aceeași zi salvatorul promise în prezența ei, o scrisoare... Nu se putu răbda să n'o ceară, să i-o ia chiar cu forța din mână.

O ceti repede; conținutul ei îi străbătu inima ca un fulger... Căzu leșinată în brațele lui, rostind abia șoptind, tragic: De ce m'ai salvat? De ce nu m'ai lăsat să mor?...

A fost prea târziu. Inima celui iubit întâia oară și atât de puternic eră ocupată de alta. Prea gravă lovitură. Inima ei aproape de țărâmurii fericirii, nu putea să o supoarte. Noul fel de viață i-a adus prea mari sguđuri. Nu-l mai poate continua...

Până acum eră obicinuită să judece cu rațiunea și chestiuni din domeniul purului sentimente. A crezut că nu poate fi acesta rostul vieții. Să-i dăm inimii, ce este al ei. I-a dat. N'a mai încercat s'o stăpânească. A lăsat frâu liber sentimentelor. Și a pățit-o atât de dureros și amar. Nu-i bine nici așa. Desechilibrată vedea numai atât că trebuie să plece. Să uite...

Și fără a primi răspuns întrebările bunului bătrân bagajele trebuiau fă-

cute în aceeași zi, s'au înapoiat acasă. Pentru a reîncepe viața seacă, fără conținut dar mai liniștită.

A doua zi Lenuța și-a recapat serviciul chiar înainte de ai fi expirat concediul. Zădarnice au fost scuzările colegilor asupra celor petrecute și zădarnice sunt și privirile lor înțelegătoare și admiratoare cari o înconjurau întotdeauna și înainte. Acum sub impresia sguđuitoarei întâmplări le considera drept consecințe ale situației sale materiale schimbate... Își urma lucrările de birou, ca și întreaga viață cu aceeași resemnare, ca și în trecut.

Numai bătrânul nu-și putea țărături fericirea. El n'a luat act de nimic din cele ce s'au petrecut în sufletul Lenuței și eră mândru, că încetarea calității lui de tutor n'a adus nici o schimbare în viața ei ci a rămas aceeași, muncitoare și ascultătoare, așa cum a învățat-o el să fie.

George Muscanu.

„Cultura Poporului“

În capitala Ardealului, unde simțimentele românești se cultivă într'o mare măsură, din 5 ziare cotidiene, câte erau editate înainte cu câțiva ani, se mai menține unul singur și acela din cauza greutăților cunoscute, se prezintă slab redactat și într'un format redus.

Presa în ultimii ani a suferit grele lovituri și a decăzut vertiginos. Iar când constatăm aceste stări dureroase o mângâiere ni-se arată. Acolo unde 5 cotidiene bine redactate au dispărut există un ziar săptămânal care de parte să i-a drumul fostelor tovarășe se menține la suprafață și progresează.

Cu patru ani în urmă d. general N. Petala fostul comandant al Corpului VI. de Armată înființează la Cluj ziarul „Cultura Poporului“. Săptămână de săptămână acest contrate a servit populației flămândă de cultură povește bune. Scris într'o limbă curat românească și pe înțelesul tuturor, ocupându-se numai cu chestiuni cari interesează populația muncitoare și stimulează munca cinstită ziarul „Cultura Poporului“ a prins rădăcini adânci în inimile poporului și încurajat de acesta continuă printr'o stăruință demnă la luminarea celor rămași încă în întunec și la limpezirea căilor, cari vor dice la fericirea neamului nostru.

La 16 Aprilie ziarul „Cultura Poporului“ și-a serbat patru ani de activitate. Cu acest prilej a editat un număr festiv scris cu concursul a o mulțime de colaboratori. Feluritul material cât și selecționarea lui ne îndeamnă să spunem că acest ziar nu trebuie să lipsească din nici o casă românească. Apare săptămânal într'un format mare pe mai mult ca 4 pagini și pentru țărani abonamentul face numai 200 Lei anual.

Dorim comfratelui clujan să trăiască mulți ani pentruca și în viitor să imprăștiie cultura românească cu dărnicie cum a dovedit cu prisosință și până acum.

Prof. Horia Teculescu: Scriitorii ca luptători pentru unirea neamului. (Biblioteca Semănătorul Arad, No. 64. Prețul 5 Lei. Tânărul profesor Horia Teculescu, dela liceul „Mihai Viteazul“ din Alba Iulia, publică în acest volum un interesant studiu despre contribuțiile scriitorilor noștri la unirea neamului. D-sa studiază sub acest raport scrisul românesc începând cu cronicarii și terminând cu cei mai valoroși reprezentanți ai scrisului nostru de astăzi. În zilele noastre când politicienii strigă că meritul întreg al desrobirii noastre le revine lor și numai lor, volumul d-lui Horia Teculescu e cât se poate de binevenit. Îl recomandăm, cu toată căldura, cetitorilor noștri. Volumul se poate comandă dela *Librăria Diecezană, Arad.*

ȘTIRI DE TOT FELUL

— În ziua de 17 Mai vom avea parte de mari și frumoase serbări național-culturale. Bustul marelui istoric ieșean A. D. Xenopol — lucrat de sculptorul Romul Ladea — mai bine decât al eroului național A. Iancu ridicat la Bae-de-Criș — va fi așezat pe un soclu în fața palatului cultural. În fruntea comitetului aranjator și de conducere stă vrednicul și simpaticul general dl Gh. Scărișoreanu, comandantul diviziei I de cavalerie.

— Simpatice D-șoară Valeria Lazar fiica dlui protoereu din Hălmeagiu, s'a logodit în 20 a. l. c. cu Dl Dr Mihail Veliciu adv. în Chișineu.

Sincerile noastre felicitări și urări de bine. —

— Un bun prieten din Ilia ni s'a plăns demult că și acolo ca în tot locul lumea se interesează mai mult de chestii materiale, de afaceri de ori ce fel așa că nici rareori când ar avea ocaziune să ia parte la câte un concert, teatru ori altă mișcare culturală nu se deranjează, nu se pot linsufleți. Trist, foarte trist dar adevărat.

— *Cu inima înfrântă de durere aflăm ulterior că iubitul și bunul nostru prieten și aderent dl Petru Vancu învățator în Măderat a trecut la cele eterne în 16 a. l. c. Trimitem familiei îndurerate condoleanțele noastre cele mai sincere și rugăm pe atotputernicul să o mângâie și să-i micșoreze durerile!*

— Pentru articolul „Victoria de odinioară și Victoria de acu“ apărut în No. trecut al ziarului nostru, redacția nu ia nici o răspundere.

— Din comuna Miniș ni se scrie că un mare comerciant de vin Kende Ladislau care zice: „În Rumunia tot se vre să pute face“ după câștigul lui enorm de 100 la 100 la mii și mii de hectolitri de vin plătește un impozit comercial anual ridicol către statul român de abia 1383 Lei. Rugăm autoritățile în drept să facă controlul necesar.

— Din comuna Sălciva primim o scrisoare tânguitoare a unui frate plugar, pe care îl doare inima când vede mizeria și sărăcia mare în care a ajuns iubita noastră țărâtime, iar jidanii cari vin cu zdrențele în spate în 2—3 ani devin mulți milionari exploatand tot ce are țara noastră scumpă mai bun, mai de mare preț.

Solul reînvierii noastre Zelea Codreanu stă deocamdată închis...

Oare care român cinstit nu vede și nu simte durerea comună, care este și a plugarului nostru din Sălciva? Și totuș atât de încet mergem înspre mai bine fiindcă suntem lași, suntem egoiști și neînțelegători față de frații noștri. Avem însă speranță ba suntem chiar siguri că în curând se vor schimba lucrurile, până atunci te salutăm cu drag iubite frate din Sălciva și ne face plăcere faptul că împreună cu dl preot și învățator v'ați pus pe lucru. Ce mulțumire și fericire trebuie să domnească în o comună unde preotul, învățatorul și țărânul pun umăr la umăr și muncesc pentru binele public, puntru țară, neam și biserică. Laudă lor și răsplată dela bunul Dzeu!

— Când știm mizeria și chinurile trupești și sufletești în care trăește întreg poporul Rusiei, când cetim crimele îngrozitoare la cari se dedau comuniștii-jidanii bolșevici din Italia, Germania Ungaria și în fine atentatul din Bulgaria contra regelui și a bi-

sericei catedrale cu 100 morți și multe sute de răniți, atunci ne cutremurăm și rugăm pe autoritățile noastre competente să extirpeze fără cruțare pe fiecare individ, care se afirmă de comunist!

— Contra dlui agent de poliție Borlea Traian am primit mai multe plângeri că îi sunt prea dure măsurile când are de a face cu oamenii bine crescuți, ca d. e. cu ocaziune asentanților ținute în 4-5 a. l. c.

Noi am fi fericiți dacă ne-am putea mândri cu agenți și preste tot ce funcționari simpatici, prietenoși dar totodată foarte corecți!

Dansuri demoralizatoare Am avea rugare către autoritățile noastre școlare și anume să se interzică ca elevii și elevele școalelor să danseze dansurile moderne, cari n'au alt rost decât ca să demoralizeze frageda noastră tinerime.

Și cu drept cuvânt oare ce strică mai mult tinerimei noastre școlare faptul că ar putea să se preumbe prin oraș pe unde umbliă toată lumea și cerirea ziarelor de propagandă națională ori sălbătăcia dansurilor moderne pe cari le dansează cu atăta patimă naintea ochilor profesorilor lor? Tot odată rugăm și pe părinții cari iubesc în adevăr copiii să-i convingă că nu-i frumos, nu-i modern nu-i moral și-i foarte scârbos lucru să înlocuească dansurile naționale cu acele a oamenilor sălbatici și a celor fără puțin simț de rușine.

— În Ucraina bolșevică, 750.000 mor suflete de copii mor de foame și a nume în orașul Charcov 120.000 de copii. În orașul Adesa — 530.000 copii iar restul de 400.000 de suflete chreștinești de prin sate și orașele cele mici îngrozitor iată unde duce domnia bolșevică — jidovească.

Din Cernăuți ni se scrie: Că populația română din cele cinci suburbii a orașului au format o societate de acțiuni în frunte cu vrednicul și On. Domn prof. univ. Dr. Radu Sbiera. Vor să scoată un ziar săptămânal spre luminarea poporului român creștin. Cu titlul „Santinela Română“ (Dezrobirea).

Nădlac, la 14 Aprilie.

Despre neînțelegerile ivite între autoritățile noastre școlare și unli dintre exponenții bisericii slovace de acideocamdată putem aminti numai atât că pelângă o bunăvoință sinceră de ambeie părți spre mulțumirea tuturor în scurt timp ne vom putea mândri cu cea mai deplină comună bună în telegru și cu pretenia adevărată de demult. Și par'că nici nu s'ar putea să ne dujmănim cu aceia despre cari iată ce scrie Dl prof. universitar S. Mehedinți în „Universul“: „...Iar dintre toți cehoslovacii ne sunt cei mai apropiați sufletește. Mai întâi au fost până ieri tovarășii noștri de suferință. Mulți slovaci și mulți români au trăit ani de zile în aceleași carceri la Vaș și Seghedin. Cutare copil de slovac care venea să-și vadă la Vaș pe tată-său a fost părintește sărutat de românul care se gândea la copilășii lui de sub munții Făgărașului. Ce poate să unească mai mult decât durerile purtate împreună?...”

Rugăm deci pe acești foști prieteni de suferințe să nu-și uite nainte de toate de datorința lor comună de a fi buni patrioți, în același timp însă poate să fie fiecare separat și bun naționalist și credincios al bisericii sale. Vom reveni!

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul Mateșiu Nicolae în C. Vi se va trimite dupăcum doriți. Sincere saluări. Dlul P. P. liceist. Primim cu plăcere oferta Dtale.